

Landbolove.

Af Justitsraad *H. Wulff*.

(De i dette Tidsskrift tidligere meddelte Uddrag af saadanne Love og ministerielle Bekendtgørelser, der formenes at kunne have Interesse for Landboere, fortsættes herved for Aaret 1909).

I.

Love i 1909.

1. Dampkedler paa Landjorden.

Ved Lov Nr. 31 af 5. Marts 1909 bestemmes, at enhver paa Jorden benyttet Dampkedel, hvorved forstaas en Beholder eller et Rørsystem, hvori en Vædske opvarmes, saaledes at dens Damptryk er større end Atmosfærens, skal være offentligt Tilsyn undergivet.

Herfra gøres dog Undtagelser for Dampkedler, som ikke rummer over 200 Litre.

2. Lens og Stamhuses Overgang til fri Ejendom.

Ved Lov Nr. 32 af 5. Marts 1909 nedsættes en Kommission med det Hverv at udarbejde et Forslag til Lov om Lens og Stamhuses samt Fideikommissgodsers Overgang til fri Ejendom og at undersøge det adelige Stift Vallø og Vemmetofte adelige Jomfruklosters Retsforhold til Statsmagten og eventuelt udarbejde Lovforslag om disse Stiftelser.

Kommissionens Sæde er Kjøbenhavn, og den bestaar af 21 Medlemmer, hvoraf Justitsministeren vælger

de 7 — deriblandt Formanden — og hvert af Rigsdagens Ting efter Forholdstal vælger 7 Medlemmer. Kommissionen skal inden Udgangen af 1911 have tilendebragt Hvervet og afgivet trykt Beretning tillige med Lovforslag.

3. Jærnbanekommissarier.

Ved Lov Nr. 35 af 5. Marts 1909 erstattes de hidtidige kongelige Kommissarier af 2 under Ministeriet for offentlige Arbejder ansatte Kommissarier, 1 for Øerne og 1 for Jylland. Disse Kommissarier maa ikke paatage sig Arbejder ved Jærnbaner eller Anlæg, der henlægges under dem, og heller ikke andre honorarlønnede Bestillinger under Staten.

4. Laan til Arbejderboliger.

Ved Lov Nr. 36 af 5. Marts 1909 bestemmes, at der af Statslaanefonden kan til gode og sunde Arbejderboliger i Nærheden af Købstæder eller i større Landsbyer tilstaas Laan til Kommuner eller paa Kommunens Anbefaling til Foreninger, dannede i et saadant Øjemed. Et eventuelt Overskud skal dog i saa Fald anvendes til Fordel for Foreningens Formaal. Laanet forrentes med 4 pCt. p. a., hvoraf 3 pCt. er Rente, medens Resten er Afdrag. Det sikres i 1. Prioritet i Ejendommen med højst $\frac{2}{3}$ af Værdien efter en af Finansministeriet godkendt Vurdering. Det samlede Udlaan maa dog ikke overstige 400,000 Kr. aarlig, men hvad der spares i det ene Aar kan bruges i de følgende. Foreninger, der modtager slige Laan, maa aarlig afgive Beretninger til de paagældende Kommunalbestyrelser, som med disses Erklæring indsendes til Finansministeriet. Skønnes Lovens Bestemmelser ikke opfyldte, kan Laanet opsiges til Udbetaling med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel. Loven gælder fra 1. April 1909 til 31. Marts 1914.

5. Hjælpekasser.

Ved Lov Nr. 46 af 26. Marts 1909 er der foretaget enkelte Ændringer i Loven om Hjælpekasser Nr. 125 af 4. Maj 1907. Af disse Ændringer fremhæves, at i Bestyrelser, hvis Medlemstal er under 20, kan Mand og Hustru eller beslægtede i op- og nedstigende Linie ikke samtidig være Medlemmer. De paa en Liste opførte Kandidater, der ikke vælges, betragtes som Suppleanter i den Orden, hvori de er opførte. Disse Bestemmelser træder i Kraft ved Hjælpekassevalget i 1911 og eventuelt før, hvis Kandidatlisterne er i Behold.

6. Jærnbaneanlæg.

Ved Lov Nr. 50 af 26. Marts 1909 forandres Bestemmelsen i Lov Nr. 156 af 27. Maj 1908 § 6 saaledes: I Stedet for Nr. 44, 45 og 46 sættes: »En Jærnbane fra Kolding over Heils til Heilsminde og en Jærnbane fra Kolding over Taps, Ødis og Ødis—Bramdrup til Vamdrup«.

Ved Lov Nr. 69 af 26. Marts 1909 bestemmes yderligere, at Udgiften til Dobbeltsporet mellem Nyborg og Strib forhøjes med 330,000 Kr. til Opførelse af Viadukter for nævnte Dobbeltspor.

Ved Lov Nr. 109 af 14. Maj 1909 bevilges 100,000 Kr. til Undersøgelser af et Anlæg af en fast Jærnbane-forbindelse mellem Masnedø og Falster.

7. Rettens Pleje.

Den under Justitsminister Alberti vedtagne Lov om »Rettens Pleje m. v.« blev ved Lov Nr. 53 af 26. Marts 1909 ændret paa nogle, dog ikke særlig væsentlige Punkter, og foreligger nu under afdøde Justitsminister Høgsbros Navn. Dette uhyre omfattende Lovarbejde kan ikke her gives i Uddrag, men der maa henvises til selve Lovforslaget med dets 1015 Paragrafer.

8. Bondestandens Sparekasse.

Efter at Gyldigheden af Loven Nr. 264 af 7. December 1908 gentagne Gange i 1909 var forlænget, først til 1. og derefter til 15. Maj 1909, blev ved Lov Nr. 97 af 8. Maj 1909 den endelige Ordning truffen om »Den sjællandske Bondestands Sparekasse«s Forhold.

Sparekassen deles derefter i 2 Afdelinger, hvoraf den ene betegnes: »Den sjællandske Bondestands Sparekasse«, og til den overføres 60 pCt. af de indestaaende Indskudsbeløb samt et tilsvarende Beløb af Aktiver og Panteobligationer, ligesom Laanene til Nationalbanken og Privatbanken afvikles af denne Afdeling. Staten yder Afdelingen et Laan paa 5 Millioner Kr., der forrentes med 3 pCt. p. a. og tilbagebetales i Løbet af 5 Aar. — Der er dog stillet visse nærmere Betingelser for Sparekassens Genaabning.

Den anden Afdeling betegnes »Den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidations-Afdeling«, og den modtager de øvrige Aktiver og Tilgodehavender mod Afvikling af al Gæld med Undtagelse af Laanene til Nationalbanken og Privatbanken. Denne Afdeling styres af 3 kongelig udnævnte Kommissarier. Naar Sparekassen vil afgøre Mellemværendet med »Danmarks Landmænds Smøreksporforening« mod 1 Million Kr., frafalder Staten sit samlede Krav paa Sparekassen, ialt 2 Mill. Kr.

9. Anerkendte Arbejdsløshedskasser.

Ved Lov Nr. 55 af 1. April 1909 bemyndiges de kommunale Styrelser til uden højere Myndigheds Samtykke at forhøje det ekstraordinære Tilskud ud over det ved Lov af 9. April 1907, § 9, 2. Stykke, fastsatte Maksimum for Finansaaret 1909—10. Samtidig forhøjede Staten sit Tilskud til Kommunerne til 450,000 Kroner.

Ved Lov Nr. 106 af 8. Maj 1909 bestemmes, at naar en her i Landet forsørgelsesberettiget Person, der,

som Medlem af en anerkendt Arbejdsløshedskasse, har modtaget Understøttelse af en saadan Kasse, yderligere som arbejdsløs trænger til Understøttelse, kan en saadan ydes ham og Familie, uden at den betragtes som Fattighjælp. De af Opholdskommunen i Henhold til denne Lov afholdte Udgifter er ikke Genstand for Refusion fra Forsørgelseskommunen.

10. Gader og Veje.

Ved Lov Nr. 59 af 26. Marts 1909 vedtages, at Gentofte Sogneraad med Amsraadets Samtykke kan fastsætte særegne for Kommunen gældende Regler for Anlæg af nye Gader eller Veje ved Kommunens Foranstaltning, saa vel som for private Vejes eller Gaders Overtagelse af Kommunen og disses første Istandsættelse.

Ved Lov Nr. 61 af 1. April 1909 forandres Affattelsen i Lov om Istandsættelsen og Vedligeholdelsen af private Veje af 14. April 1865, § 11, saaledes: »Samtlige Udgifter, som flyder af Anvendelsen af denne Lov, saasom Betaling for udførte Arbejder, Erstatninger eller Omkostninger ved Sagers Behandling o. s. v. kan, efter Rekvisition af vedkommende kommunale Bestyrelse eller Amsraadet, inddrives ved Udpantning med samme Fortrinsret, som tilkommer de paa faste Ejendomme hvilende kommunale Skatter og i Overensstemmelse med de for disses Inddrivelse gældende Regler uden Hensyn til, om Ejendommen senere maatte være gaaet over i andres Eje«.

11. Et Havdige i Ribe Amt.

Ved Lov Nr. 92 af 30. April 1909 bemyndiges Regeringen til at paabyde Anlægget af et Havdige af 5—5.65 Meters Højde over dagligt Højvande langs Kysten fra Vester Vedsted til Darum i Ribe Amt.

At Udgifterne, der anslaaes til 1,780,000 Kr., udreder Lodsejerne 675,000 Kr. og Ribe Amsrepartitionsfond 50,000 Kr. og Statskassen Resten. Der oprettes et

Digelag under Amtsråadets Tilsyn i Overensstemmelse med Lov Nr. 53 af 10. April 1874 om Diger til Beskyttelse mod Oversvømmelser fra Havet, hvilken Lov iøvrigt kommer til Anvendelse. Det Beløb, Lodsejerne skal udrede, ydes Digelaget med Amtsrepartitionsfondens Garanti som Laan af Statskassen mod $4\frac{1}{2}$ pCt. p. a. i Rente og Afdrag, deraf 4 pCt. som Rente, Resten som Afdrag. Skulde de aarlige Vedligeholdelsesudgifter ikke kunne afholdes af Digelagets Indtægter, repareres Forskellen paa de Lodsejere, der paalagdes Bidrag til Anlægsomkostningerne. En af Ministeriet nedsat Kommission fastslaar, hvilke Ejendomme der skal deltage i Anlægsomkostningerne og eventuelt i Vedligeholdelsesudgifterne.

Enhver er pligtig til mod fuld Erstatning at afgive den til Digets Anlæg nødvendige Grund og at finde sig i de Ulemper, Anlægget maatte foranledige. Erstatningsspørgsmaalene afgøres af fornævnte Kommission.

Til at lede Digelagets Anliggender vælges en Bestyrelse paa 5 Medlemmer, hvoraf Ministeriet for offentlige Arbejder vælger 1, Ribe Amtsråd 1, medens de øvrige 3 Medlemmer vælges efter Forholdstalsvalgmaaden af og blandt de i Digelaget interesserede. I Finansaaret 1909—10 bevilgedes der til Digelaget 135,000 Kr. af Statskassen.

12. Oprettelse af Husmandsbrug.

Denne vigtige Lov har Nr. 94 og er dateret 30. April 1909. Den bestemmer, at der i hver Amtsråadskreds nedsættes en Kommission paa 3 Medlemmer med den Opgave at medvirke ved Tilvejebringelsen af og Tilsyn med de i Loven omhandlede Jordlodder. Landbrugsministeriet vælger Formanden, og de 2 Medlemmer tiligemed Suppleanter vælges af Udsendinge fra samtlige Sognekommuner i Amtsråadskredsen, 2 fra hvert Sogn. Valgene foregaar efter Amtsråadenes Forholdstalsvalgmaade. Valget gælder for 6 Aar; Genvalg kan finde

Sted. Medlemmerne oppebærer i Befordringsgodtgørelse 1 Kr. pr. løbende Mil eller 3. Klasses Jærnbantakst, og i Diæter beregnes 6 Kr. for under 12 Timer, ellers 10 Kr. Staten afholder disse Udgifter.

Berettiget til at komme i Betragtning er Mænd eller Kvinder, der væsentlig ernærer sig ved almindeligt Landbrugsarbejde eller Havebrugsarbejde for andre, hvad enten de staar i fast Tjenesteforhold eller er Daglejere. Endvidere de med Landarbejdere i økonomisk Henseende ligestillede Landhaandværkere, Teglværksarbejdere og Fiskere, der ikke har modtaget Fiskerilaan, for saa vidt disse delvis ernærer sig ved almindeligt Landbrugsarbejde.

Dog stilles følgende Betingelser: at Vedkommende har Indfødsret, er 25 Aar og ikke over 50, ikke uden Æresoprejsning har faaet Dom for en i den offentlige Mening vanærende Handling, ikke har nydt urefunderet Fattigunderstøttelse, har ernæret sig ved Landarbejde mindst 4 Aar efter det 18. Aar, skaffer Attest for at være flittig, sparsommelig og ædruelig samt anses for egnet til at overtage et Husmandsbrug, godtgør at være Ejer af de fornødne Midler og ude af Stand til ved egne Midler at skaffe sig saadan Ejendom. Jordlodderne maa ikke være under 1 Hektar Land.

Kan den Paagældende ikke selv skaffe sig Jord, maa Kommunalraadet søge tilvejebragt passende Jordlodder, der har en hensigtsmæssig Beliggenhed. Andragender om Jordlodder indgives til Kommunalraadet paa Skemaer, der faas hos dette. Andragendet skal indeholde Oplysninger om Størrelse og Beliggenhed af Jordlodden samt Byggeplaner med Overslag, hvor Bygninger ikke forefindes, samt Udgiften til Besætningen. Prisen maa almindeligvis ikke overstige 6500 Kr., i intet Tilfælde 8000 Kr.

Der gives derefter nærmere Regler for Kommissionens Forhold til de indkomne Andragender. Er alt i Orden, kan Andrageren af Amtskommissionen forlange

sig udbetalt et kontant Statslaan, der svarer til $\frac{9}{10}$ af Ejendommens Laaneværdi. Der udstedes Panteobligation for Laanet med 1. Prioritet næst efter mulige Grundbyrder, og Renten er 3 pCt. p. a. I de første 5 Aar er Laanet afdragsfrit; derefter forrentes og afdrages de sidst prioriterede $\frac{2}{5}$ af Laanet med 4 pCt. aarlig. Laanet er, naar Betingelserne opfyldes, uopsigeligt fra Statens Side. Til disse Laan kan der aarlig i 5 Aar udredes indtil 4 Mill. Kr., og det Beløb, der ikke benyttes det enkelte Aar, kan overgaa til de følgende.

Der kan eventuelt bevilges Tillægslaan til Husmandsbrugets Udvidelse og de deraf nødvendiggjorte Bygninger, dog indenfor en fastsat Begrænsning med Hensyn til Størrelsen, og aldrig over $\frac{9}{10}$ af 8000 Kr. Ogsaa efter Jordforbedringer og Værdiforøgelse kan Tillægslaan bevilges, dog at disse sammen med det oprindelige Laan ikke overstiger $\frac{9}{10}$ af 6500 Kr. Disse Tillægslaan ydes paa samme Vilkaar som Hovedlaanet og maa være fuldt afviklede 51 $\frac{1}{2}$ Aar efter Hovedlaanets Ydelse.

Ejeren har fuld Ejendomsret over det saaledes erhvervede Husmandsbrug. Ingen kan faa Laan i mere end een Ejendom. Alt skal holdes i forsvarlig Stand, og Ejendommen maa ikke fraflyttes eller bortlejes, før Laanet er tilbagebetalt. Ejheller maa den udstykkes eller sammenlægges eller mageskiftes uden Ministeriets Samtykke. Overdragelse af Ejendommen til en anden kan kun ske, naar den nye Ejer opfylder alle Lovens Betingelser. Dog gælder dette ikke for Enkens Vedkommende, og til Dels heller ikke for Søns eller Svigersøns Vedkommende.

Loven skal revideres i Rigsdagssamlingen 1913—14.

13. Skolefond.

Ved Lov Nr. 149 af 1. April 1909 er det Beløb, som Skoleraadet for Aalborg Amt er bemyndiget til

at ligne til Dækning af Skolefondens Udgifter, forhøjet til 2 Kr. 50 Øre pr. Td. Hartkorn.

14. Amtsskoledirektionen paa Bornholm.

Ved Lov Nr. 150 af 30. April 1909 bestemmes, at Bornholms Amtsskoledirektion fra 1. Juli 1909 skal sammensættes efter de for S sammensætningen af Amtsskoledirektionerne i det øvrige Land gældende Regler.

15. Forsvarsordningen.

De vigtige og indgribende Love om Hærens og Søværnets Ordning og om Befæstningsanlægene er af 30. September 1909, henholdsvis Nr. 209 og 210 og 215. Med Hensyn til Loven om Hærens og Søværnets Ordning henvises til de meget udførlige Love herom, og hvad Befæstningsloven angaar, har det for de paa gældende Landboere Interesse at vide, at de Arealer, der behøves til Befæstningsanlægene, kan eksproprieres af en Kommission, bestaaende af 5 Medlemmer, af hvilke hvert af Rigsdagens Ting vælger 1, Regeringen 1 og det paa gældende Amtsraad 2 Medlemmer. Regeringen beskikker et af Medlemmerne til Formand. Ekspropriationen foretages saa vidt muligt efter Reglerne for Grundafstaaelser m. v. til Jærnbanners Anlæg. Hertil knytter sig ogsaa Loven Nr. 212 af 30. Septbr. 1909 om Afhændelse af Fæstningsværker og andre Grundarealer ved Christianshavns Fæstningsværker og Fredericia Fæstning.

16. Forhøjet Indkomst- og Formueskat til Staten.

Den ved Loven om Befæstningsanlæg fremkaldte Forhøjelse af Indkomst- og Formueskat til Staten er fastslaaet i Lov Nr. 219 af 30. September 1909. Af Indtægter under 2000 Kr. svares 1.2 pCt., mellem 2000 og 3000 Kr. 1.4, 3000—4000 1.8, 4000—6000 2.0, 6000—8000 2.2, 8000—10,000 2.4, 10,000—15,000 2.6, 15,000—20,000 2.8, 20,000—30,000 3.0, 30,000—40,000

3.2, 40,000—50,000 3.4, 50,000—100,000 3.7 og 100,000 4.0. — Formueskatten bliver for Formuer under 15,000 Kr. uforandret (0.6 pro mille), mellem 15,000 og 30,000 forhøjes Skatten til 0.8 pro mille og til 1.0 pro mille for Formuer af over 30,000 Kr.

II.

Ministerielle Bekendtgørelser m. v. i 1909.

1. Antallet af Sogneraadskredsene i hele Landet og i hver Landstingskreds er vedblivende stigende. I 1906 var der 1092, i 1907 1102, i 1908 1108 og i 1909 1112.

I Henhold til Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 2. Januar 1909 fordeler disse 1112 Kredse sig saaledes:

2.	Landstingskreds:	Kjøbenhavns, Frederiksborg og Holbæk Amter (Frederiksborg undtagen).....	150
3.	—	Sorø og Præstø Amter.....	131
4.	—	Bornholms Amt.....	15
5.	—	Maribo Amt.....	67
6.	—	Odense og Svendborg Amter (Marstal undtagen).....	148
7.	—	Hjørring og Aalborg Amter ...	120
8.	—	Thisted Amt og en Del af Viborg og Ringkøbing Amter.....	122
9.	—	Randers Amt, Resten af Viborg Amt og Aarhus Amtsraadskreds	160
10.	—	Vejde Amt, Skanderborg Amtsraadskreds og en Del af Ribe Amt.....	106
11.	—	Resten af Ringkøbing og Ribe Amter.....	93

I alt... 1112

2. Ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet af 15. Januar og 23. November 1909 er Kødkontrol godkendt for en Del af Nørre Tranders Kommune i Aalborg Amt samt for Struer Kommune. Endvidere er der ved Bekendtgørelse af 22. Maj 1909 givet Regler for Eksportslagteriernes Kødkontrol, indeholdende en Række detaljerede Bestemmelser med Hensyn til Mærkning af Kød og Affald, Afgift o. s. v. De paagældende Eksportslagterier er: Københavns, Aalborg, Aarhus, Esbjerg, Horsens, Kolding, Nakskov, Nyborg, Odense, Randers, Ribe, Slagelse, Struer og Vejle.
3. Ved Bekendtgørelse fra Landbrugsministeriet af 6. Februar 1909 meddeles, at der aarlig kan anvendes et Beløb af 5000 Kr. til Understøttelse af ubemidlede, der paa en godkendt Landbrugs- eller Højskole har gennemgaaet et almindeligt Kursus af 5—6 Maaneders Varighed, og som derefter ønsker Uddannelse i Husmandsbrug og Landbrugets Bierhverv paa et af Ministeriet godkendt Lærested. Understøttelsen er højst 20 Kr. maanedlig for et Tidsrum af 6 Maaneder, der ydes vedkommende Husbonde imod Kost, Logi og Vejledning, hvorhos Lærlingen skal deltage i alt forefaldende Arbejde. Ansøgning indgives til Landbrugsministeriet inden hvert Aars 15. Marts. Der maa medfølge Attester fra Præst eller Sogneraadsformand om, at Lærlingen er ubemidlet, fra en godkendt Landbrugs- eller Højskole om, at et 5—6 Maaneders Kursus er gennemgaaet, og Erklæring fra Husbonden paa vedkommende Lærested om, at han er villig til at modtage Ansøgeren som Elev.
4. Ved Bekendtgørelse fra Kultusministeriet af 9. Februar 1909 gives der Regler for Anvendelsen af Særkalke ved Nadverens Sakramente. Beslutning herom maa tages af Menighedsraadet eller efter Begæring af mindst 10 nadverberettigede Menig-

hedsmedlemmer. Særkalkene skal tilhøre vedkommende Kirke, og Udgifterne til dem skal udredes af Kirken, hvis den er selvejende og i Stand til at udrede Udgifterne uden særlig Paaligning af Menighedsmedlemmerne; ellers maa Beløbet tilvejebringes ad frivillig Vej. Kalkene skal bevares paa samme Maade som Kirkens hellige Kar. Der gives iøvrigt i Bekendtgørelsen nærmere Regler for Anvendelsen af slige Særkalke og for Ordningen af Altergang med dem.

5. Ved kongelig Anordning af 1. Februar 1909 er der givet en Række delvis nye Regler om Konfirmationen. Forældre kan indmelde deres Børn til Konfirmationsforberedelse hos den Præst, de maatte ønske, uden Hensyn til om det er vedkommendes Sognepræst, i sidste Tilfælde dog kun forsaavidt den paagældende Præst er villig og i Stand til at modtage dem, idet ingen Præst uden Biskoppens Tilladelse maa undervise flere end 50 Børn paa samme Hold. Der anordnes derefter, hvorledes der vil være at forholde, hvis en Konfirmand afvises eller Forberedelsen afbrydes m. v. Forberedelsen skal som Regel foregaa 2 Gange ugentlig i mindst 3 Maaneder, og der gives nærmere Bestemmelser om Forberedelsestidens Forhold til den almindelige Skoleundervisning. For at et Barn skal kunne stedes til Konfirmation, maa det være døbt med den kristne Daab og modent til at konfirmeres. Er Børn derimod døbt efter Ritualet for voksne Personers Daab, kan de ikke bagefter stedes til Konfirmation. Konfirmationen holdes i Reglen 2 Gange om Aaret, Foraar og Efteraar, og de almindelige Konfirmationssøndage er Søndagene efter Paaske og efter Mikkelsdag, dog kan der ske Undtagelser herfra, og Menighedsraadet kan bestemme, at der kun skal holdes Konfirmation 1 Gang aarlig. Konfirmanderne fremstilles i Kirken efter Højmesse-

gudstjenesten for at velsignes af Menighedens Forbøn. Der prædikes kort over Dagens Tekst og tales til Konfirmanderne fra Kordøren. Derpaa Overhøring, Haandspaalæggelse og Velsignelse. Børn, som er konfirmerede, kan stedes til Alters, Personer over 15 Aar, der ikke er konfirmerede, kan ved Henvendelse til Præsten faa Lov til at gaa til Alters, og i særlige Tilfælde kan dette ogsaa tillades Børn under 15 Aar. At Personer, der agter at indgaa Ægteskab, hverken er konfirmerede eller har været til Alters, skal fremtidig ikke være nogen Hindring for, at de stedes til kirkelig Vielse. Der tilkommer ikke Præst eller Kirkebetjente noget Offer eller andet Vederlag i Anledning af Konfirmationsforberedelsen eller Konfirmationen, men det tillades dem at modtage, hvad der herfor frivillig maatte blive ydet dem.

6. Ved Bekendtgørelse fra Finansministeriet af 15. Maj 1909 bringes det til almindelig Kundskab, at Bevillingssager til Finansloven mae være det paa-gældende Ministerium i Hænde senest den 1. Juli, eller, hvis Sagen kræver Brevveksling, en passende Tid forinden, og kun under ganske særlige Forhold vil der senere kunne ventes erhvervet Bevilling gennem Ændringsforslag til Finanslovsforslaget.
7. Ved Bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet af 26. April 1909 fastsættes Betalingen for Indkvartering af det Personale, der af Generalstaben udsendes til topografiske Arbejder. Betalingen er for Officerer: Værelser fra 66 Øre til 1 Kr., Varme 25 Øre, Brændsel til Madkogning 16 Øre pr. Dag. For Bispisning 2 Kr. pr. Dag. Betalingen for Menige er 25 Øre for Kvarter og for Bispisning af Underklasserne 41 Øre for et Maaltid varm Mad daglig uden Brød. Staldrum med Strøelse til 1 Hest 10 Øre daglig.

8. Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 27. April 1909 gives der nærmere Regler for Anvendelsen af de 29,200 Kr., der er bevilgede til Uddannelse af Sygeplejersker udenfor Kjøbenhavn. Tilskudene udredes til Foreninger, som antager Sygeplejersker til Uddannelse. Tilskudets Størrelse vil som Regel ikke kunne overstige 400 Kr. for hver Sygeplejerske, der uddannes, dog kan Beløbet forhøjes til 600 Kr., naar Uddannelsen sker under »Det røde Kors«. Betingelsen for Tilskudet er, at der ad anden Vej tilvejebringes Beløb, der for Købstædernes Vedkommende svarer til $1\frac{1}{2}$ Gange Statens og for Landets Vedkommende mindst er lig med Statens Bidrag. De Uddannede underkastes Justitsministeriets Kontrol og maa afgive skriftligt Tilsagn om under Krigsforhold at ville træde i Hærens Tjeneste som Sygeplejersker i Overensstemmelse med de nærmere Regler, der maatte blive fastsatte herom. Foruden det nævnte Tilskud kan der anvendes indtil 500 Kr. til delvis Dækning af Udgifter til Hospitals- eller Sygepleje for de antagne, der under Uddannelsesstiden maatte blive syge.
9. Ved Bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet af 3. Juni 1909 bestemmes, at de Skolekommissioner, der valgtes i Landets Kommuner i Juni 1909 skal fungere i 4 Aar, dog at den første Valgperiode udløber den 30. April 1913. Suppleringsvalg i Mellemtiden gælder kun for den tilbageværende Tidsperiode.
10. Ved Kultusministeriets Bekendtgørelse af 4. Maj 1909 gives udførlige Regler for offentlige Understøttelser til Elever i Statens højere Almenskoler. Understøttelser kan som Regel kun tildeles Elever, der har gaaet mindst 1 Aar i Skolen, er trængende og har vist Anlæg, Flid og god Opførsel. Fripladsernes Antal bestemmes for Ribe og Rønne Skoler til en Trediedel og for Statens øvrige Skoler til en Sjattedel. Pengeunderstøttelser maa ikke

være under 40 Kr. Til Elever, der har Friplads, kan der som yderligere Understøttelse gives fra 75 til 100 Kr. aarlig. Om slige Understøttelser gives der en Række yderst detaillerede Bestemmelser med Hensyn til hvilke der maa henvises til selve Bekendtgørelsen. Understøttelserne uddeles af Ministeriet efter Forslag af Skolens Rektor.

Ved Kultusministeriets Bekendtgørelse af 16. Juli 1909 gives der Regler for privat forberedte Elevers Optagelse i eksamensberettigede Mellem-skoler.

11. Ved Bekendtgørelse fra Landbrugsministeriet af 24. Juni 1909 gives der en Række detaillerede Regler angaaende Udførsel af Konserves, Pølser og andre tilberedte Kødvarer samt om Mærkningen og Attesterne ved saadanne Varers Udførsel.
12. Ved Bekendtgørelse fra Landbrugsministeriet af 20. September 1909 er der foretaget en Række Ændringer i og Tillæg til Ministeriets tidligere Bekendtgørelse af 6. November 1908 angaaende Udførsel af Heste, Hornkvæg, Faar, Geder og Svin i slagtet Tilstand m. m.
13. Ved Bekendtgørelse fra Kultusministeriet gives der Regler for Afholdelse af Optagelsesprøven paa Forskoleseminarierne.
14. Ved Bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet af 20. Maj 1909 indskræpes Hovedbestemmelserne i Lov af 27. Maj 1908 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug og Havebrug m. m., idet Ministeriet henpeger paa denne Lovs store Vigtighed for Arbejderne, hvorfor ogsaa Arbejderforsikrings-Raadet har indstillet til Ministeriet at indskræpe Lovens Hovedpunkter i et Cirkulære.
15. Ved Indenrigsministeriets Bekendtgørelse af 22. Juni 1909 gives der efternævnte Forsikringsselskaber Anerkendelse i Henseende til det Arbejdsgivere

paahvilende Ansvar i Henhold til Loven af 27. Maj 1908 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i Landbrug, Skovbrug, Havebrug m. m., nemlig:

- a) Selskaber af Arbejdsgivere under gensidigt Ansvar: Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring, Mejeriernes og Landbrugets Ulykkesforsikring, Almindelig dansk Gartnerforenings gensidige Ulykkesforsikrings-Selskab, Sogneraadforeningernes Ulykkesforsikring for Landbrugere og Ulykkesforsikringen af Landbrugets Arbejdsgivere i de danske Østifter. (De 4 førstnævnte Selskaber har tillige erholdt Anerkendelse i Henseende til Overtagelse af frivillig Forsikring efter Lovens § 25.)
- b) Selskaber med begrænset Ansvar: Nordisk Ulykkesforsikrings-Aktieselskab af 1898 og Forsikrings-Aktieselskabet »Haand i Haand«.

16. Ved Bekendtgørelse fra Kultusministeriet af 30. December 1909 ændres Instruksen for Kommissioner om Afløsning af Tienden saaledes, at ved en ekstraordinær Synsforretning skal Sognepræsten indvarsles, og Sogneraadet kan vælge 2 i Sognet boddende og til Folkekirken hørende Mænd eller Kvinder til at deltage i Synet. Der gives saavel Præsten som Sognets Delegerede Lejlighed til at fremsætte deres Bemærkninger skriftligt for Tiendekommissionen, og der skal saa vidt muligt tages Hensyn til disse Bemærkninger.

Ved Bekendtgørelse af 5. August 1909 fra samme Ministerium bestemmes Tiendelovens Ikrafttræden for visse Købstæder og Sogne.

17. Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 27. Juli 1909 er der givet offentlig Anerkendelse til følgende Børnehjem: Gjelsted-Rørup Plejehjem, Indre Missions Børnehjem »Salem« ved Vejle Fjord og »Nazareth« ved Aarhus, til Odense Kommunes Børnehjem, til Børnehjemmet »Solskin«, Sølager ved Frede-

- riksværk og Christian den Niendes Børnehjem i Aarhus.
18. Ved Bekendtgørelse fra Justitsministeriet af 23. Juli 1910 er Skolehjemmet »Prøven« anerkendt som Opdragelsesanstalt for særlig vanskelige Børn.
 19. Ved Bekendtgørelse fra Handelsministeriet af 28. Juli 1909 fastsættes Indførelsen af det metriske System for Maal og Vægt ved Beregning af Told og andre offentlige Afgifter til 1. April 1910. Dette System er altsaa nu paa de nævnte Omraader traadt i Virksomhed.
 20. Ved ministerielle Bekendtgørelser af 21., 22., 23., 29. og 30. Juni 1909 er der givet følgende Eneretsbevillinger til Anlæg af Jærnbaner fra Ryomgaard til Gerrild, fra Ringkøbing til Nørre Omme, fra Kolding til Hejlsminde og til Vamdrup, fra Odense til Middelfart med Sidebane og fra Rønne til Allinge.
 21. Ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet af 4. Maj og 22. Juli 1909 er der foretaget Ændringer i Bekendtgørelsen af 31. Juli 1908 om Mærkning af Automobiler og Indskrækningen i Færdselen med saadanne, og ved en anden Bekendtgørelse af 22. Juli 1909 er der sket Ændringer i Tilladelsen til Kørsel med Motorvogne paa Biveje i Københavns Amt.
 22. Da der var konstateret Bipest i følgende Amter: Københavns, Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense, Svendborg, Vejle, Ribe og i Randers Amt samt Aalborg Amt med Undtagelse af Kjær Herred, er ved Bekendtgørelser fra Justitsministeriet af 8. Maj og 20. September 1909 Bestemmelserne i Lov af 8. Maj 1908 om Foranstaltninger til Bekæmpelse af Bipest bragt i Anvendelse i nævnte Amter. I de øvrige ikke-smittede Amter er det forbudt at lade Fodring af Bier foregaa i det Fri, at anbringe Tavler, Honningbeholdere eller lignende

Genstande saaledes, at Bier kan faa Adgang til dem, samt at lade uddøde Stader og Biboliger med tom Tavlebygning henstaa, saa at Bier kan faa Adgang til dem.

23. Ved Kultusministeriets Bekendtgørelse af 19. November 1909 er et ministerielt Cirkulære af 22. April 1885, der forbyder Folkeskolens Lærere som Ledere eller Talere at deltage i Dannelsen af visse Foreninger eller indmelde sig som Medlemmer i disse, samt advarer Lærerne mod Følgerne af en agitatorisk Optræden mod Regeringen og dens Foranstaltninger, bleven ophævet.
 24. Ved Bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet af 3. August 1909 indlemmes Dele af Hornstrup og Hover Sogne i Vejle Amt, saavel i gejstlig som i verdslig Henseende i Vejle Købstad.
 25. Om Kirken og kirkelige Forhold er der i 1909 udstedt en Række ministerielle Bekendtgørelser, hvorefter der oprettes et Embede som præsteviet Medhjælper i Skaarup Menighed paa Fyn, Vicepastoratet for Sandby Menighed paa Lolland omdannes til et Sognekald, Nørvang-Tørrild Herreders og Bornholms Provsti deles, Sognekaldene i Ingstrup, Hjermitslev og Alstrup, Saltum og Hune i Aalborg Stift omanneksteres, Ulfborg og Raasted Sogne i Ribe Stift adskilles i kirkelig Henseende, Embedet som residerende Kapellan ved Brøndshøj Kirke nedlægges og der oprettes et Kaldskapellani for Nørre Tranders i Aalborg Stift.
 26. Ogsaa med Hensyn til offentlig Anerkendelse af Sygekasser er der i 1909 udstedt en Række ministerielle Bekendtgørelser.
-